

VIJEĆE EUROPE
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET MAJSKI PROTIV HRVATSKE
(Zahtjev br. 33593/03)

PRESUDA

STRASBOURG
1. lipnja 2006.

*Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44.
stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.*

U predmetu Majski protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

- g. C.L. ROZAKIS, *predsjednik*,
- gđa N. VAJIĆ,
- g. A. KOVLER,
- g. E. STEINER,
- g. K. HAJIYEV,
- g. D. SPIELMANN,
- g. S.E. JEBENS, *suci*,
- i g. S. NIELSEN, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 11. svibnja 2006. godine donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 33593/03) protiv Republike Hrvatske kojeg je 13. kolovoza 2003. godine hrvatski državljanin, g. Radovan Majski („podnositelj zahtjeva“) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“).
2. Podnositelja zahtjeva je zastupao g. M. Mihočević, odvjetnik iz Zagreba. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.
3. Dana 22. ožujka 2005. godine Sud je odlučio Vladu obavijestiti o zahtjevu. Primjenjujući članak 29. stavak 3. Konvencije odlučio je istovremeno odlučiti o osnovanosti i dopuštenosti zahtjeva.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva je rođen 1949. godine i živi u Vukovaru.
5. Podnositelj zahtjeva je imao stanarsko pravo na stanu u Vukovaru. Međutim, između 5. lipnja 1997. godine i 24. veljače 2004. godine živio je i radio u Zagrebu kao pomoćnik ministra pravosuđa.
6. Nakon mirne reintegracije Vukovarskoga područja, dana 10. svibnja 1998. godine određeni S.Z. i D.Z. zauzeli su stan podnositelja zahtjeva.
7. Dana 30. travnja 1999. godine podnositelj zahtjeva pokrenuo je građanski postupak pred Općinskim sudom u Vukovaru radi iseljenja S.Z.-a i D.Z.-a („tuženici“).
8. Dana 10. prosinca 1999. godine sud je prihvatio tužbeni zahtjev podnositelja zahtjeva i tuženicima naložio da isprazne stan. Utvrdio je da je podnositelj zahtjeva imao stanarsko pravo na stanu a da je tuženicima stan bio dan samo na privremeno korištenje.
9. Dana 9. veljače 2000. godine Županijski sud u Vukovaru odbio je žalbu tuženika.
10. Dana 10. ožujka 2000. godine podnositelj zahtjeva je zatražio ovrhu presude Općinskoga suda od 10. prosinca 1999. godine. Dana 21. travnja 2000. Općinski sud u Vukovaru donio je rješenje o ovrsi. Tuženici su uložili žalbu, ali im je Županijski sud u Vukovaru žalbu odbio 31. svibnja 2002. godine.
11. Podnositelj zahtjeva je nakon toga podnio ustavnu tužbu na temelju članka 63. Ustavnoga zakona o Ustavnom sudu prigovarajući duljini postupka. Dana 16. svibnja 2003. godine Ustavni sud Republike Hrvatske utvrdio je da je ta ustavna tužba nedopuštena.

12. Dana 30. rujna 2003. godine sudski ovršitelj otišao je u stan radi provođenja naloga o ovrsi, ali se podnositelj zahtjeva dogovorio s dužnicima da se iseljenje odgodi do 20. studenog 2003. godine. Nakon toga datuma u nekoliko je navrata zatražio odgodu.
13. Dana 29. siječnja 2004. godine tuženici su podnositelju zahtjeva predali ključeve stana.
14. Dana 6. veljače 2004. godine Općinski sud u Vukovaru obustavio je ovršni postupak.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

15. Članak 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske – Narodne novine br. 49/2002 od 3. svibnja 2002. godine – „Zakon o Ustavnom sudu“) glasi kako slijedi:

(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud ili u slučaju kad se osporenim pojedinačnim aktom grubo vrijeđaju ustavna prava, a potpuno je razvidno da bi nepokretanjem ustavnosudskog postupka za podnositelja ustavne tužbe mogle nastati teške i nepopravljive posljedice.

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu zbog nedonošenja akta u razumnom roku iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti ... .

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni sud će odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog prava ... Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.“

16. Prema sudskoj praksi Ustavnoga suda, ustavne tužbe podnesene na temelju članka 63. u kontekstu ovršnoga postupka trebalo je proglasiti nedopuštenima. U svojoj odluci br. U-III A/1165/2003 od 12. rujna 2003. godine Ustavni sud je članak 63. tumačio kako slijedi:

"Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi podnijetoj na temelju odredbi članka 63. Ustavnog zakona - zbog dugotrajnosti postupka, samo u slučaju kada sud nije u razumnom roku meritorno odlučio o pravima i obvezama podnositelja, dakle kada nije u razumnom roku donio akt kojim se meritorno odlučilo o biti stvari.

U predmetu podnositelja, ustavna tužba podnijeta je zbog neprovođenja ovrhe na temelju pravomoćnog akta, kojim je već odlučeno o pravima i obvezama stranke.

Imajući u vidu navedene odredbe Ustavnog zakona, ...ocjena je Ustavnog suda da povodom predmetne ustavne tužbe ne postoje pretpostavke za postupanje Ustavnog suda u smislu odredbe članka 63. Ustavnog zakona."

- U svojoj odluci br. U-III A/781/2003 od 14. svibnja 2004. godine Ustavni sud dao je daljnje tumačenje članka 63.:

"Imajući u vidu navedene odredbe Ustavnog zakona, te činjenicu da ustavna tužba nije podnijeta zbog nedonošenja akta u razumnom roku, već zbog neprovođenja ovrhe ocjena je Ustavnog suda da u povodu predmetne ustavne tužbe, ne postoje pretpostavke za postupanje Ustavnog suda u smislu odredbe članka 63. Ustavnog zakona."

17. U odluci br. U-III A/1128/2004 od 2. veljače 2005. godine Ustavni sud je izmijenio svoju praksu, prihvativši ustavnu tužbu podnositelja ustavne tužbe. Dosudio mu je naknadu i nadležnom sudu naložio da završi ovršni postupak u roku od šest mjeseci od donošenja odluke Ustavnog suda. Pri tome se Ustavni sud izravno pozvao na sudsku praksu Suda u toj stvari.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

18. Podnositelj zahtjeva je prigovorio da duljina ovršnoga postupka nije bila u skladu sa zahtjevom „razumnoga roka“, predviđenim u članku 6. stavku 1. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

19. Vlada je osporila tu tvrdnju.

20. Razdoblje koje treba uzeti u obzir započelo je 10. ožujka 2000. godine a završilo je 6. veljače 2004. godine. Dakle, trajalo je 3 godine i 11 mjeseci.

A. Dopuštenost

21. Vlada je pozvala Sud da odbije zahtjev podnositelja zahtjeva zbog toga što nisu bila iscrpljena domaća pravna sredstva tvrdeći da je podnositelj zahtjeva mogao podnijeti ustavnu tužbu prije nego što je Županijski sud odlučio o žalbi ovršenika protiv rješenja o ovrsi od 31. svibnja 2002. godine. Budući da do toga datuma sudovi nisu donijeli konačnu odluku o pravima i obvezama stranka, prema sudskoj praksi Ustavnoga suda u relevantno vrijeme, bila bi ispitana osnovanost takve ustavne tužbe.

22. Podnositelj zahtjeva je osporio tu tvrdnju.

23. Sud ponavlja kako prema članku 35. stavku 1. Konvencije može rješavati neku stvar tek nakon što su iscrpljena sva domaća pravna sredstva. Svrha pravila koje se odnosi na iscrpljenje domaćih pravnih sredstava je da se državama ugovornicama dade prilika spriječiti ili ispraviti povrede za koje se navodi da su ih počinile, prije nego se ti navodi podnesu njemu (vidi, između mnogih drugih izvora prava, predmet *Selmouni v. France* [GC], br. 25803/94, stavak 74., ECHR 1999-IV). Obveza iscrpljenja domaćih pravnih sredstava podrazumijeva da se podnositelj zahtjeva treba poslužiti uobičajenim pravnim sredstvima koja su djelotvorna, dostatna i dostupna u odnosu na svoje prigovore prema Konvenciji.

24. Sud nadalje podsjeća kako se od 22. ožujka 2002. godine ustavna tužba na temelju članka 63. Zakona o Ustavnom sudu smatra djelotvornim pravnim sredstvom u odnosu na duljinu postupka koji je još uvijek u tijeku u Hrvatskoj (vidi predmet *Slaviček v. Croatia* (dec.), br. 20862/02, ECHR 2002-VII). Međutim, u to vrijeme nije bilo jasno bi li se to novo pravno sredstvo uopće primjenjivalo na duljinu ovršnoga postupka (vidi predmet *Pibernik v. Croatia* (dec.), br. 75139/01, 4. rujna 2003.). Naknadni razvoj sudske prakse Ustavnoga suda pokazao je da je tek od 2. veljače 2005. godine ustavna tužba postala djelotvorno pravno sredstvo za duljinu ovršnoga postupka (vidi predmet *Karadžić v. Croatia*, br. 35030/04, stavak 38., 15. prosinca 2005.).

25. Vraćajući se na ovaj predmet, Sud primijećuje da je podnositelj zahtjeva podnio ustavnu tužbu, iako tek nakon odluke Županijskoga suda od 31. svibnja 2002. godine, koja je bila utvrđena nedopuštenom. Vlada nije dostavila nikakav uvjerljivi dokaz, npr. sudsku praksu Ustavnoga suda, kako bi dokazala da bi ishod ustavne tužbe podnositelja zahtjeva bio na bilo koji način različit da je tu ustavnu tužbu bio podnio prije odluke Županijskoga suda. Nadalje, praksa Ustavnoga suda u relevantno vrijeme je predviđala da je članak 63. primjenjiv samo u predmetima u kojima nadležni sud nije odlučio o “osnovanosti prava i obveza podnositelja ustavne tužbe” (vidi stavak 16. ove presude), dok u ovršnome postupku sud u načelu ne odlučuje o osnovanosti građanskih prava, nego o ovrsi prava koje je već utvrđeno pravomoćnom sudskom presudom. U takvim okolnostima Sud smatra da prigovor podnositelja zahtjeva ne može biti odbijen zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava.

26. Sud nadalje primjećuje da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Nadalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba biti proglašen dopuštenim.

B. Osnovanost

27. Sud ponavlja da se razumnost duljine postupka mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i pozivom na slijedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositelja zahtjeva i mjerodavnih vlasti kao i važnost onoga što se za podnositelja zahtjeva dovodi u pitanje u sporu (vidi, između mnogo drugih izvora prava, predmet *Frydlender v. France* [GC] , br. 30979/96, stavak 43., ECHR 2000-VII).

28. Vlada je tvrdila da je ovršni postupak bio složen jer ovršni nalog trebalo provesti u teškim okolnostima reintegracije prethodno okupiranog područja Hrvatske. Podnositelj zahtjeva je osporio tu tvrdnju, tvrdeći da je tijekom istoga razdoblja sud ovršio slična rješenja koja su se odnosila na nekoliko stotina stanova na istom području, bez nepropisnih kašnjenja. Vladina tvrdnja nije uvjerila Sud i on ju ne može prihvatiti kao opravdanje za duljinu ovršnoga postupka u ovome predmetu.

29. Glede ponašanja stranaka, Vlada je tvrdila da su tuženici pridonijeli produljenju postupka u nekoliko navrata. Vlada je također naglasila da je od rujna 2003. godine sam podnositelj zahtjeva zatražio odgodu iseljenja. Sud uviđa da je podnositelj zahtjeva uistinu zatražio odgodu ovrhe. Međutim, samo se četiri mjeseca mogu pripisati toj činjenici, dok za preostalo vremensko razdoblje Vlada nije dala nikakvo uvjerljivo obrazloženje. Štoviše, Sud primjećuje da se prvi pokušaj provođenja rješenja o ovrsi dogodio tek nakon 30. rujna 2003. godine, tj. tri godine i pet mjeseci nakon što je on bio izdan.

30. Sud je često utvrdio postojanje povreda članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetima u kojima se postavljaju pitanja slična onima u ovome predmetu (vidi predmet *Pibernik v. Croatia*, br. 75139/01, stavak 60., 4. ožujka 2004.; *Cvijetić v. Croatia*, br. 71549/01, stavak 43., 26. veljače 2004.).

31. Ispitavši sav materijal koji mu je dostavljen, Sud smatra kako Vlada nije navela niti jednu činjenicu ili tvrdnju koja bi ga mogla uvjeriti da dođe do drugačijega zaključka u ovome predmetu. S obzirom na svoju sudsku praksu o tom pitanju, Sud smatra da je u ovome predmetu duljina ovršnoga postupka bila prekomjerna i da nije zadovoljila zahtjev „razumnoga roka“.

Stoga je došlo do povrede članka 6., stavka 1.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 8. KONVENCIJE

32. Podnositelj zahtjeva je prigovorio, po prvi puta u svome pismenome očitovanju od 25. srpnja 2005. godine, da je duljina ovršnoga postupka također povrijedila njegovo pravo na poštovanje doma, zajamčeno člankom 8. koji glasi kako slijedi:

„1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.“

33. Sud podsjeća da se rok od šest mjeseci za prigovore koji nisu postavljeni u prvotnome zahtjevu ne prekida do datuma kada je prigovor prvo podnesen Sudu (vidi predmet *Allan v. the United Kingdom* (dec.), br. 48539/99, 28. kolovoza 2001.).

34. U ovome predmetu Sud primjećuje da je ovršni postupak okončan 6. veljače 2004. godine, dok je podnositelj zahtjeva postavio svoj novi prigovor na temelju članka 8. prvi puta 25. srpnja 2005. godine, tj. više od šest mjeseci kasnije. Slijedi da je ovaj prigovor podnesen izvan roka i da ga treba odbaciti u skladu s člankom 35., stavcima 1. i 4. Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

35. Članak 41. Konvencije predviđa:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

36. Podnositelj zahtjeva potražuje 14.220 eura (EUR) na ime naknade materijalne štete koju je pretrpjela njegova obitelj. On potražuje 36.000 EUR na ime nematerijalne štete. Tvrdio je da je plaćao stan u Zagrebu 105 EUR mjesečno.

37. Vlada je osporila taj zahtjev.

38. Sud podsjeća da može dosuditi naknadu štete samo osobi koja izravno trpi zbog čina ili propusta o kojemu se radi (vidi, između mnogih drugih izvora prava, presudu u predmetu *Prager and Oberschlick v. Austria*, od 26. travnja 1995., Series A br. 313, str. 15, stavak 26.). U ovome predmetu Sud stoga može uzeti u obzir samo štetu koju je stvarno pretrpio podnositelj zahtjeva, a ne drugi članovi njegove obitelji, koji u svakome slučaju nisu podnositelji zahtjeva u ovome predmetu.

39. Sud primjećuje da zahtjev podnositelja zahtjeva za naknadu materijalne štete nije potkrijepljen nikakvim dokumentima koji bi Sudu omogućili utvrditi iznos stvarno pretrpljene štete. Štoviše, Sud primjećuje da je tijekom ovršnoga postupka podnositelj zahtjeva živio i radio u Zagrebu kao državni dužnosnik, pri čemu bi u svakom slučaju morao platiti troškove svoga smještaja. Stoga sud ne nalazi nikakvu uzročnu vezu između troškova nastalih podnositelju zahtjeva stoga što je živio u Zagrebu i duljine ovršnoga postupka za iseljenje nezakonitih stanara iz njegovoga stana u Vukovaru. Slijedom iznesenoga, s tog se naslova ništa ne dosuđuje.

40. Glede nematerijalne štete, razumno je pretpostaviti da je podnositelj zahtjeva pretrpio napetost i frustraciju kao rezultat odgoda pri provedbi rješenja o ovrsi. Sud mu na pravičnoj osnovi dosuđuje 2.400 EUR s toga naslova, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

41. Sud primjećuje da podnositelj zahtjeva nije postavio nikakav zahtjev u tom pogledu. Stoga Sud ništa ne dosuđuje s tog naslova.

C. Zatezna kamata

42. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *proglašava* prigovor radi prekomjerne duljine postupka dopuštenim, a ostatak zahtjeva nedopuštenim;

2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;

3. *presuđuje*

(a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti slijedeći iznos koji treba pretvoriti u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan namirenja:

- (i) 2.400 EUR (dvije tisuće i četiri stotine eura) na ime nematerijalne štete;
- (ii) svaki porez koji bi mogao biti zaračunat na taj iznos;

(b) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;

5. *odbija* ostatak zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 1. lipnja 2006. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren NIELSEN
tajnik Odjela

Christos ROZAKIS
Predsjednik